

SVENSKA
CANADA-TIDNINGEN
Canada-svenskarnas hem- och farm-
journal.

Trycket och utgivningen varje torsdag av The Canada Weekly Printing Co., Ltd., ett aktiebolag inrättat under provinsen Manitobas lagar, med utgivningsort 325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

Enligt Canadas lag är ni ansvarig för betalningen av en tidning för hela den tid ni mottager densamma från postkontoret, antingen ni själv är prenumerant, eller ni mottager den i någon annans namn. Då eller prenumerations-tid är utsluten måste ni underrätta utgivaren samt vägra att längre mottaga tidningen från postkontoret för att bli lagligen fri från efterkrav för vidare sändning. Om ni byter om bostad och ej underrättar utgivaren därom, vad den tidningen fortfarande sändes till den gamla adressen, så är ni skyldig fortfarande betala för densamma till personen, som mottager den icke gör det.

Icke beställda bidrag till tidningen, som ej kunna användas, återvändas ej såvida ej porto närslutes.

Adressförändringar. — De av våra prenumeranter, som avlyttat till annan ort, ombidas vänligen att till oss uppge nya namn på såväl sin gamla poststation som den nya, emedan vi i annat fall äro urständsatte att sända tidningen.

Betalning. — De av prenumeranterna, som insända betalningen per post, ombidas att göra det genom "money-order", "express-order" eller i registrerat brev. Privata "checks" måste åtföljas av 15 cents för "exchange". Kvitto erkänns genom ändring av datum på adressremsan å tidningen.

Prenumerationspriset måste erläggas i förskott. Tidningen tillskänks prenumeranten, tills den är uppsagd och betalning efter \$2.00 per år måste erläggas för skuld. Alla brev och försändelser adresseras alltid till

THE SWEDISH CANADA NEWS
325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

Till tidningen insända "Fria Ord", bidrag och polemiska inlägg betraktas som tidningens egendom.

ANNONSPRISER

på begäran. Efterfrågningar (3 rgr.) \$1.50. Dudasannonser med ram och kurs ej överstigande 3 tum \$1.50. Förlovningsannonser, önskas lediga platser m.m. 75c per räng för utrymme icke överstigande 1 tum. Omfattande kyrkonotiser och meddelanden om kretsämten, speciella missionsmöten, äresmöten, c. dyl. 75 cents per tum. Dylig annonsering införes endast mot förut insänd kvitto.

Språk och kultur.

Vid Augustanasynodens nyligen hållna årsmöte i Jamestown i staten New York, då församlingen därstädes firade 75-årsfest, höll doktor Julius Lincoln ett minnestal, vari han bl. a. omtalade, vilken strid det förorsakade, när man skulle införa engelskan som gudstjänstspråk.

Redan det är anmärkningsvärt, att det icke förlopp utan strid, och mången annan plats har bevittnat samma strid, vilket bevisar, huru djupt svenskan hunnit rcta sig här i landet under de gamla omsorgsfulla, samvetsgranna och förståndiga vård och ledning. Tänk, att med skoningslös hand ge sig till att upprycka och förstöra det som våra vördade fäder med så mycken omsorg planterat! Att ge sig till att förstöra en kultur och ett gudstjänstliv, som visat sig vara verksamt och livskraftigt och en välsignelse för vårt land! Att förstöra ett verk, som gjort våra landsmän och fränder frejdade och ansedda, så att landets högste ämbetsmän uttalat, att man tryggt kan lägga landets välfärd i deras händer! Vad hade svenskar och norrmän varit i Amerika, om de ej fått göra fritt bruk av sina respektiva språk? What would they have amounted to? Se bara på svenskarna i Canada! Jämför dem med norrnörskarna, och säg sedan, att det gör densamma, om vi låta vårt språk och våra nationella traditioner fara! Men även norrmännen ha lidit av att de icke fasthållit vid sitt språk, som de hade bort och kunnat. Se äntligen på isländarne, som måhända trognast av alla invandrare, näst

engelsmännen, fasthållit vid sitt språk. Vilken beundran ha de icke tillvunnit sig! Vilka storverk ha de icke utfört, när man tager i betraktande deras ringa antal! De utgiva en veckotidning med en förlust, berättas det mig, av omkring tio dollar om dagen, likväl hålla de i! Varje vinter undervisas här i Winnipeg några hundra barn i isländska språket, och i aratal ha de arbetat och uppfört för att vidmakthålla ett högre läroverk. Varken svenskar eller norrmän ha haft öga för de fördelar, som detta läroverk haft att bjuda även dem på. De ha lagt dövörat till alla föreställningar som gång på gång gjorts från väl underrättat håll. Äntligen har den infödda befolkningen börjat få ögonen öppna för vad detta läroverk duger till, ett amerikanskt kyrkosamfund har troget bistått företaget med penningmedel, oaktat nämnda samfund icke drager någon direkt nytta därav, och mitt i den värsta penningekris, som någonsin hemsökt landet, fagnas vi med den underrättelsen, att läroverket fullbordat sitt hitintill mest lyckade läsår. Tillströmningen av elever har varit så stor, att man redan till hösten torde komma att behöva större lokaler. Men i detta segertag ha varken svenskar eller norrmän som sådana någon del. De hade kunnat upprätta var sin lärostol därstädes, men allt som förnummits från det hållet har varet ett trumpet: "Not interested!"

Under tiden ha de knogat med att lära sig engelska och glömma sitt modersmål och betett sig som om de trodde, att det vore en livsvillkor för deras inrättningar att bli kvitt modersmålet så snart som möjligt. De ha alldeles icke märkt, att de spant kärnan för hästen. Men ett främmande kyrkosamfund har märkt det och varit slugt nog att upprätta svenska, norska, danska och finska missionsstationer. Tydligt förstå de vad värde dessa språk ha för den kyrkliga verksamheten. Någon har tagit illa upp, att pastorn här i staden uppfördrat svepskärna i Winnipeg att skämmas. Uppriktigt talat, finns det icke riklig anledning för någon att skämmas? Naturligtvis vill ingen enskild eller klass taga hela skulden på sig, men antag, att vi komma överens om att skämmas litet till mans, och att prästerna och kyrkofolket föregå med gott exempel — skulle det icke verka gott? Det är icke så förfärligt att skämmas en smula; det går lättare än man tror, när man gör det frivilligt. Stackars den som tvingas att skämmas oförskyllt!

Men tillbaka till minnestalet i Jamestown. Doktor Lincoln omtalar vidare, huru de svensksinnade i Jamestown måste giva med sig inför det yngre släktats berättigade anspråk. Verkligen! Vad kan det ha varit för berättigade anspråk? Det var svenskar, som hade grundat församlingen. Först voro de få, nu voro de många. Alla förstodo de svenska — med ett eller annat obetydligt undantag. Svenskan hade visat sig vara ett ypperligt medel till folkets samlande, uppbyggande och andliga och intellektuella (hugliga) förkov-

ran. Vad församlingens välstånd och förkovran beträffade, var intet språkbyte av nöden. Tvärtom kunde ett sådant ombyte visa sig vara ett farligt experiment. Under sådana omständigheter, vad kunde det vara för folk, som hade berättigade anspråk på språkbyte?

Jo si saken är den, att i alla våra svenska församlingar har det funnits två element. Det ena består av enlärigt sinnade personer. Antingen det gäller gudsfruktan eller ärlighet eller flit i sin kallelse eller barnens uppfostran eller prästens avlöning eller missionsverkets underhåll, vad de än taga sig till, vad de än förbinda sig till, så taga de saken på allvar. De klema varken med sig eller med sina barn och underlydande. Om församlingen bestämmer, att barnen skola lära sig svenska, så få deras barn lära sig svenska. De skulle skämmas för att begära, att pastorn skulle emkomma göra sig besvär med att giva deras barn kristendomsundervisning på engelska, medan andra föräldrars barn åtnjuta samma undervisning på svenska. De äro väl medvetna om att de äro berättigade till det första ordet och att deras ord bör väga mest i församlingensangelägenheter.

Det andra elementet är det omöjligt att beskriva. Det folket har ingen stadgad karaktär. Det kan skifta färg som kameleonten. Om de icke sammanhållas av yttre tvång eller fördelar eller av någon sinnlig dragningskraft, irra de hit och dit som en skock får utan herde. De veta icke vad de vilja. De hava ingen självbehärkning. De kunna arbeta ihjäl sig, om man betalar dem bra, för övrigt äro de ur stånd att taga någonting på allvar. Sina barn skicka de till skolan för att slippa ha besvär med dem. Vad bry de sig om om deras barn få lära svenska! De skulle vara belåtna, om deras barn kunde hottentottska, om de levde bland hottentoter och kunde förtjäna bra på sin omgivning. Från detta element komma de i alla våra församlingar, som först och högljuddast yrka på att man skall införa engelskan som gudstjänstspråk. "Giv oss engelska!" ropa de; "det är för mycket besvär att lära barnen svenska! Det kostar för mycket att underhålla svenska skolor! Giv oss engelska predikningar! Vi äm-

na i alla fall icke åhöra edra predikningar oftare än vi finna för gott!"

Dessa äro alltså de "berättigade anspråk" för vilka folk av den gamla stammen överallt måste vika. Och vill man icke ge med sig i godo, börjar man skyldra med sin patriotism. Jojo, det är patriotismen, som skall råda här i landet. Han är en av våra nationalgudar. Är dolarn Odin, så är patriotismen Tor, även om det är sant, som någon har sagt "Patriotismen är bovets sista tillflykt." I patriotismens namn har man redan kvävt mången andlig pingstvind. Patriotism

— den hundra procentige — frågar icke efter Guds rikets framgång. Det var han, som förstörde Elliots blomstrande verk bland Massachusetts indianer och brände upp deras byar. Det var han, som omintetgjorde den blomstrande kultur, som Oklahomas indianer tillkämpat sig under en infödd Moses' ledning, jagade dem från plats till plats och satte kronan på verket genom att slå sönder deras tryckpressar och kasta bort deras tryckstilar. Icke underligt, att Lady Astor sade, att hundra procentaren borde sättas bakom läs och bom!

Avguden till ära, får jag väl omtala en liten händelse.

I en folkskara, som såg en militärparad, märktes en gubbe, som underlåtit att taga hatten av sig. En tillstådesvarande "patriot" röt åt honom: "Kan du inte ta hatten av dig, ditt nöt, fanan till ära?" "Det kan jag visst, det," svarade den gamle. "Jag följde den fanan på ärans fält i unga dagar, på Afrikas brännande sand, medan jag ännu hade synen i behåll. Hur jag skulle tycka om att se hur du ser ut, ty jag är säker på att all den patriotism du har, den har du i hatten!"

J. B. Linderholm.

Vikingablodet svallar.

Sannt skådespel i 2 akter.

Scenen: Hörnet av King street och Logan avenue, Winnipeg, Man.
Deltagande: Ola Nordman jämte 20 bröder.
i andra akten Sven Svensson.

Stämningen: Upphetsad.
Akustiken: Homebrew.
Tid: Måndagen den 27 juli 1931 klockan 11 e.m.

Han känner sig starkare

Herr Jacob P. Janzen, Spring Ridge, Alta., skriver: "Då jag förliden sommar arbetade hårt på åkern, begagnade jag Dr. Peters Kuriko, och jag kände mig starkare och friskare än någonsin förut samt kunde utföra mitt arbete bättre och lättare". Den välbeprövade örtmedicin underlättar matsmältningen och befrämjar aptiten, salunda förbättrande kroppens tillstånd. Den distribueras ej genom partihandlare eller maklare utan tillhandahålles direkt av Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill.

Levereras tullfritt i Canada.

Akt I.

Ola Nordman: Disse fördomte svenskene?

De 20 bröderna: Bravo.

Ola Nordman: De tror de kan göra med oss norsker som de vil. Se nu bare på Grönlandshistorien (hick) Hvad så i fändens navn har de med Grönland å gjøre?

De 20 bröderna: Du talar som en mann. Huraaa.

Ola Nordman: Disse forbandede svenske bondeknølene. Jeg skulde bare fa fått på en av dem så jeg kunde vride nesen av ham. (tar fast i nærmeste påle och opprätthæller på så sätt den allt mer mistande balansen, — avslutar med tre "hick").

De 20 bröderna: Ja, la oss rense ut Logan for disse forbandede svensker.

Ola Nordman: La oss? La MEG (hick) kun fa fått på en av dem.

Slut på akt I.

Akt II.

Samma scen, omgivelinger, deltagende, stämning och akustik.

Ola Nordman: Ja, f—n vrøtse mig, la mig få se en av disse feige svenske bondeknøler.

Sven Svenson: (bara 5 fot 3 tum, in från Logan Øst. Lyssnar.)

De 20 bröderna: De feige svenske bondeknøler.

Sven Svenson: Vilka fege bondeknøler? (går fram till Ola Nordman, som jämte sine 20 brøder hastigt forsvinna in till Martha Klebo och Norwegian Rooming House.)

Finale.

(Sven Svenson ensam kvar på scenen).

MACDONALD'S
Fine Cut

Bästa tobak, för dem, som rulla sina egna cigaretter.

Cigarett-papper gratis
ZIG-ZAG
i varje tobakspaket.

CANADA'S FINASTE CIGARETT-TOBAK